

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki ID 2003-2126

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Yhteiskuntahistorian laitos	
Tekijä-Författare-Author Valkama, Heikki			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Torpparikassasta pulapankkiin: Maakiinteistöpankki maatalouden luotottajana 1900-luvun alkupuoliskolla			
Oppiaine-Läroämne-Subject Talous- ja sosiaalihistoria			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2003-05-28	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 135
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tämä tutkielma perehtyy Maakiinteistöpankin toimintaan maatalouden luotottajana 1900-luvun alkupuoliskolla sekä taustalla oleviin taloudellisiin ja poliittisiin kysymyksiin. Samalla se luo katsauksen kiinnitysluottolaitosten toimintaan aikakauden suomalaisilla rahoitusmarkkinoilla. Näkökulma on Maakiinteistöpankin.</p> <p>Kiinnitysluottopankki Maakiinteistöpankki perustettiin 1900-luvun alun ns. torpparikysymyksen ja maatalouden luototuskysymyksen tiimoilta. Sen perustamiseen vaikutti ensimmäisen maailmansodan aikainen pankkibuumi. Pankki perustettiin Hypoteekkiyhdistyksen yhteyteen tarjoamaan luottoja maatalouden tarpeisiin. Taustalla olivat pankkimiehet J. K. Paasikivi ja Emis Schybergson. Tutkielma käy läpi pankin syntyyn vaikuttaneet tekijät ja tilanteen suomalaisilla rahoitusmarkkinoilla. Se selvittää Maakiinteistöpankin kaltaisen kiinnitysluottopankin toiminnan taustoja, edellytyksiä sekä juuri rahoitusmarkkinoiden toimintaa ja säätelyä, organisaatioiden ja instituutioiden välistä vuorovaukusta. 1930-luvun pula-aikana pankki organisoitiin uudelleen vakauttamaan velkoja. Tutkielma selvittää Maakiinteistöpankin pulapankkitoimintaa ja sen onnistumista. Pankista tuli erikoinen valtiollinen laitos, jonka tehtävänä oli maatalouselinkeinon ja maanviljelijöiden tukeminen pulassa. Tutkielma seuraa maatalouden luototusta koskevaa keskustelua aina sotavuosiin ja jälleenrakennukseen saakka. Kuten tutkielmassa käy ilmi, Maakiinteistöpankin toiminta pula-aikana oli Suomen rahoitusmarkkinoilla ainutlaatuista. Vuonna 1941 Maakiinteistöpankista tuli toisen maatalouden luotottajaksi erikoistuneen luottolaitoksen, OKO:n tytäryhtiö. Sotien aikaan ja pian niiden jälkeen sille kaavailtiin tehtäviä jälleenrakennustoiminnassa.</p> <p>Aineistona on käytetty Maakiinteistöpankin arkistoja, OKO:n arkistoja sekä Hypoteekkiyhdistyksen arkistoja. Lisäksi käytössä ajan maatalousluottoihin liittyvät komiteamietinnöt, lainsäädäntö, aiempi pankkihistoriallinen sekä taloushistoriallinen tutkimus sekä aiheeseen liittyvät muut tutkimukset ja historiikit. Lisäksi tutkielmalla varten on haastateltu pankin myöhempiä työntekijöitä. Tutkimus on tehty institutionaalisen taloushistorian viitekehyksessä ja se lukeutuu pankkihistorian perinteeseen.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords kiinnitysluottolaitokset - lainat - maatalous - Suomi pankkikriisit - luotonanto - maanviljelijät			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information Laajempi versio aiheesta: Valkama, Heikki, Mallioppilas, Maakiinteistöpankista OKO-Investointiluottopankkiin 1917-200, Edita 2003			